23/06/2023

Ο Καστορίας Καλλίνικος παρουσίασε το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Υιοθεσία Μνημείου»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καστορίας

Την Τετάρτη 22 Ιουνίου 2023 πραγματοποιήθηκε στον αύλειο χώρο του βυζαντινού Ιερού Ναού Αγίων Αναργύρων η εκδήλωση παρουσίασης των μαθητικών εργασιών του εκπαιδευτικού Προγράμματος «Υιοθεσία βυζαντινού μνημείου», παρουσία του Μητροπολίτου Καστορίας κ. Καλλινίκου, τών μαθητών και των εκπαιδευτικών, και αρκετών γονέων και θεατών.

Επίσης παρευρέθηκαν ο **Αντιδήμαρχος Παιδείας κ. Στέλιος Φουλιράς,** ο οποίος και χαιρέτησε την εκδήλωση, ο Διοικητής του Συντάγματος **Αντισυνταγματάρχης κ. Θωμάς Γεωργιάδης,** ο Διευθυντής της Αστυνομικής Διεύθυνσης Καστοριάς κ. **Νικόλαος Έξαρχος,** ο πρ. Βουλευτής κ. **Ζήσης Τζηκαλάγιας** κ.α.

Η εκδήλωση ήταν αποτέλεσμα της συνδιοργανώσης μεταξύ της Ιεράς Μητροπόλεως Καστορίας, της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Καστοριάς, της Αντιδημαρχίας Παιδείας του Δήμου Καστοριάς και της **Εφορείας Αρχαιοτήτων Καστοριάς.**

Το εκπαιδευτικό Πρόγραμμα το οποίο εκπονείη **Ιερά Μητρόπολη Καστορίας** τελεί με την έγκριση του Ι.Ε.Π του Υπουργείου Παιδείας καίείναι πανελλαδικής εμβέλειας.

Την εκδήλωση προετοίμασε και συντόνισε ο κ. Χαράλαμπος Σαββίδης, υπεύθυνος επί των σχολικών δραστηριοτήτων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Π.Ε. Καστοριάς.

Κατά την εκδήλωση παρουσιάστηκαν οι εργασίες των μαθητών του 1ου Δημοτικού Σχολείου Καστοριάς, του **4ο Γυμνασίου Καστοριάς,** του Μουσικού Σχολείου Καστοριάς,του Σχολείου Δεύτερη Ευκαιρίας Καστοριάς, του Ειδικού Γυμνασίου και Λυκείου Καστοριάς, του 1ου Γυμνασίου Ευόσμου «ΑΡΧΕΛΑΟΣ» καίτού 4ου Πειραματικού ΓΕΛ Τρικάλων «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ», ενώμαθητές του **Μουσικού Σχολείου** ψυχαγώγησαν τους παρευρισκόμενους στα διαλείμματα με τα μουσικά τους όργανα.

Όπως ειπώθηκε από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς που παρουσίασαν τις εργασίες τους, οι μαθητές έγιναν πιο παρατηρητικοί και προσέλαβαν πολλές γνώσεις, ιστορίας, ναοδομίας, αρχιτεκτονικής, εκκλησιαστικών τεχνών, κ.π.α. Κυρίως γνώρισαν τα **Μνημεία,** τα αγάπησαν και τα φρόντισαν και θα τα φροντίζουν στο μέλλον. Ενώ μετέφεραν τις γνώσεις που προσέλαβαν και στους θεατές και σε όσους στο μέλλον δούν τις εργασίες τους που θα δημοσιευθούν.

Ο Σεβ. **Μητροπολίτης Καστορίας κ. Καλλίνικος**, ανοίγοντας την εκδήλωση αναφέρθηκε στην σύλληψη της ιδέας του Προγράμματος και ευχαρίστησε όσους εργάσθηκαν και βοήθησαν στην πραγματοποίησή του.

Συγκεκριμένα ο Σεβασμιώτατος είπε:

«Μέ πολύ μεγάλη χαρά καί ἱκανοποίηση προλογίζω τήν ἐκδήλωση παρουσίασης τῶν ἐργασιῶν τοῦ προγράμματος πού ἐκπόνησε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Καστορίας μέ θέμα Υἱοθεσία Μνημείου ἀπό τά Σχολεῖα τῆς Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης.

Ὁ εἰσαγωγικός αὐτός λόγος μου θά εἶναι εὐχαριστιακός, πρός ὅλους ὅσοι ἀποδέχθηκαν μέ χαρά καί ἐργάσθηκαν μέ ζῆλο γιά τήν πραγματοποίηση τοῦ προγράμματος αὐτοῦ.

Πρῶτα, ὅμως, θά ἤθελα νά διατυπώσω μερικές σκέψεις μου γιά τόν λόγο πού μέ παρακίνησαν νά προτείνω τό πρόγραμμα αὐτό.

Ἀμέσως μετά τήν ἐκλογή μου στήν Ἱερά Μητρόπολη Καστορίας, καί πρίν ἔρθω στήν Καστοριά, σέ μιά συζήτησή μου μέ τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο, τοῦ ἐξέθεσα καί τό ζήτημα τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Μνημείων, καί συγκεκριμένα τῶν πολλῶν μνημειακῶν Ναϋδρίων πού εἶχα ἀκούσει ὅτι ἔχει ἡ Καστοριά καί χρονολογοῦνται ἀπό τόν 10ο αἰώνα τά ἀρχαιότερα καί περιέχουν τοιχογραφίες καί εἰκόνες ἐκκλησιαστικῆς τέχνης τῶν αἰώνων ἐκείνων.

Ὁ Μακαριώτατος, μέ τήν ἠρεμία καί τήν σοφία πού τόν διακρίνει, μοῦ ἀπάντησε: «Συνεργασία, συνεργασία». Δηλαδή, νά συνεργάζομαι μέ τούς φορεῖς, ἤτοι τήν Ἐφορεία Ἀρχαιοτήτων, τούς κατά τόπους Δήμους, τήν Περιφέρεια καί ὅποιον ἄλλο ἔχει ἁρμοδιότητα γιά τούς Ναούς αὐτούς.

*Πράγματι, ἐρχόμενος στήν **Καστοριά**, διαπίστωσα ὅτι ἡ συνεργασία αὐτή ὑπάρχει. Συνεργασία μεταξύ τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἤτοι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μέ τίς Ἐνορίες της, κυρίως τῆς Μητροπόλεως καί τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, στίς ὁποῖες ἀνήκουν τά Ναΰδρια αὐτά, τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων, ἡ ὁποία ἐπιβλέπει μέ ἐπιστήμη τήν συντήρηση τῶν Ναῶν καί τῶν εἰκόνων πού ἔχουν ἀρχαιολογική σημασία, καί τοῦ Καστοριανοῦ λαοῦ, ἀφοῦ πατροπαραδότως οἰκογένειες Καστοριανῶν ἀναλαμβάνουν νά φροντίζουν τά Ἐκκλησάκια· τά ἔχουν, κατά κάποιον τρόπο, υἱοθετημένα.*

Ὅλα αὐτά μέ παρακίνησαν ὥστε νά ὀνομάζω τήν Καστοριά «Ζωντανή Βυζαντινή Ἀρχόντισσα», ἀπό τήν ἄποψη ὅτι ἡ Καστοριά δέν ἔχει ἁπλῶς μνημεῖα μουσειακοῦ χαρακτήρα, ἀλλά ἔχει Ναούς πού λειτουργοῦνται, εἶναι ζωντανοί, καί ἔχουν μνημειώδη χαρακτήρα.

Οἱ εἰκόνες τῶν Ναῶν τῆς Καστοριᾶς δέν εἶναι ἀγάλματα ἀρχαίων θεοτήτων πού μπορεῖ κανείς νά τά θαυμάζει γιά τήν τέχνη τους, ἀλλά ποτέ δέν τούς μιλάει καί δέν προσεύχεται σέ αὐτά, ἀφοῦ εἶναι νεκρή ἡ παράδοση καί ἡ κοσμοθεωρία καί ἡ θρησκεία πού τά δημιούργησε, ἀλλά εἶναι εἰκόνες τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ καί τῶν ζωντανῶν Ἁγίων Του, στίς ὁποῖες προσευχόμαστε, ἀνάβουμε τό κερί μας, τούς μιλᾶμε, ἐμεῖς οἱ σύγχρονοι κάτοικοι τοῦ τόπου αὐτοῦ.

Αὐτή ἡ πρώτη μου διαπίστωση συνδυάσθηκε, ὅμως, καί μέ κάποιες ἄλλες: Διαπίστωσα ὅτι πολλοί, ἀκόμη καί πρόσωπα πού ἀσχολοῦνται μέ τήν ἐκπαίδευση καί τά κοινά, ἀγνοοῦν τήν ὕπαρξη καί τήν σημασία τῶν περισσοτέρων Μνημείων, καί ὅτι λίγοι εἶναι αὐτοί πού ἔχουν γνώση τοῦ συνόλου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καί πολιτιστικοῦ αὐτοῦ θησαυροῦ. Αὐτό δέν εἶναι σπάνιο φαινόμενο, οὔτε τοπικό τῆς Καστοριᾶς, ἀφοῦ πολλές φορές παρατηρεῖται κάτοικοι μιᾶς περιοχῆς μέ μνημεῖα ἰδιαίτερης πολιτιστικῆς ἤ φυσικῆς ἀξίας, νά μή ἔχουν ἐπισκεφθεῖ ἤ νά μή ἔχουν

ὁλοκληρωμένη γνώση τῶν μνημείων τῆς Πατρίδος τους.

Ἐπίσης διαπίστωσα ὅτι ἡ μελέτη τῶν Ναῶν αὐτῶν δέν ἀποτελοῦσε ἀντικείμενο μελέτης στά Σχολεῖα, ἐκτός ἴσως ἐξαιρέσεων.

Τέλος, διαπίστωσα, ὅτι ἡ παλαιά πόλη ***τῆς Καστοριᾶς****, ὅπου βρίσκονται καί οἱ περισσότεροι Ναοί, φθίνει πληθυσμιακά, μέ ἔντονο τό φαινόμενο τῆς ὑπογεννητικότητος καί τῆς ἐγκατάλειψης τῆς πόλης, μέ ἀποτέλεσμα σέ λίγα χρόνια ἴσως νά ὑπάρξει δυσκολία στήν υἱοθεσία τῶν Ναῶν ἀπό οἰκογένειες Καστοριανῶν.*

Πέρα ἀπό τίς διαπιστώσεις μου, εἶναι ἡ ἀγάπη μου γιά τά Ἐκκλησάκια αὐτά καί τίς ἱερές εἰκόνες, τά ὁποῖα μέ ἐντυπωσίασαν βαθειά ἀπό τήν πρώτη φορά πού εἰσῆλθα σέ αὐτά, γιά νά λειτουργήσω καί νά προσευχηθῶ μαζί μέ τόν ***Καστοριανό λαό*** *-ἦταν δέ ἡ πρώτη φορά ἡ 15η Νοεμβρίου 2021, ἔναρξη τοῦ Σαρανταλείτουργου, στόν Ἱερό Ναό τῶν ἁγίων Τριῶν, Σαμμωνᾶ, Γουρία καί Ἀβίβου.*

Ὅλα αὐτά, μαζί μέ τό γεγονός ὅτι εἶμαι δάσκαλος-ἐκπαιδευτικός, μέ παρακίνησαν νά βρῶ ἕναν τρόπο νά γνωρίσουν ἀπό τήν μαθητική τους ἡλικία ὅλοι οἱ Καστοριανοί, ἀλλά καί ὅσοι ἐνδιαφέρονται ἀπό ὅλη τήν Ἑλλάδα, τούς πολιτιστικούς θησαυρούς πού κρύβονται στά σπλάχνα τῆς Ἀρχόντισσας τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας.

Τό θεωρῶ ὡς μιά προσφορά πρός τήν Παιδεία τῆς Πατρίδος μας, καί θά κάνουμε ὅ,τι εἶναι δυνατόν νά συνεχίσει καί νά ἀναβαθμισθεῖ στό μέλλον.

Τά ἀποτελέσματα τοῦ Προγράμματος αὐτοῦ πιστεύω ὅτι θά εἶναι θετικά. Πιστεύω ὅτι οἱ σημερινοί μαθητές, ὅταν στό μέλλον λάβουν τά ἡνία τῆς Πατρίδος μας, σέ τοπικό ἤ ἐθνικό ἐπίπεδο, θά ἀνταποδώσουν στά Μνημεῖα αὐτά τό ἐνδιαφέρον πού τούς ἀναλογεῖ, θά τά φροντίσουν ὅπως θά φρόντιζαν τά σπίτια τους, καί θά τά ἀναδείξουν ἔτι περισσότερο σέ πανελλήνιο καί σέ τοπικό ἐπίπεδο.

Καιρός εὐχαριστιῶν, ὅμως, τώρα.

Εὐχαριστῶ τό Ὑπουργεῖο Παιδείας καί Θρησκευμάτων, καί ἰδιαιτέρως τήν Ὑφυπουργό κ. Ζέττα Μακρῆ, ἡ ὁποία μέ τίμησε τήν ἡμέρα τῆς ἐνθρόνισής μου καί ἐγκολπώθηκε τήν σκέψη μου γιά τό πρόγραμμα αὐτό.

*Ἐπίσης εὐχαριστῶ τόν Γενικό Γραμματέα Θρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ****. Γεώργιο Καλατζῆ,*** *ὁ ὁποῖος ἐπίσης ἐγκολπώθηκε τήν ἰδέα μας, καί μάλιστα ὁ ἴδιος, διαβλέποντας τήν πρωτοτυπία καί τήν ὠφέλεια τοῦ προγράμματος, πρότεινε νά ἔχει ἐθνικό χαρακτήρα.*

Τά στελέχη τοῦ ***Ὑπουργείου Παιδείας καί τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου,*** *γιά τόν κόπο τους.*

Νά εὐχαριστήσω τούς Διευθυντές τῆς Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης Καστοριᾶς, κ. Ἀναστάσιο Ξανθόπουλο, κ. Εὐγενία Μαρνέρη καί τήν κ. Ὄλγα Βασιλειάδη, γιατί ἀπό τήν πρώτη στιγμή ἀποδέχθηκαν μέ θέρμη τήν πρότασή μας, καθώς καί τούς συνεργάτες τους.

Τόν ὑπεύθυνο Προγραμμάτων τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης κ. Χαράλαμπο Σαββίδη, πού μᾶς βοήθησε πολυτρόπως καί εἶναι ἐν πολλοῖς ὁ διοργανωτής τῆς σημερινῆς ἐκδήλωσης.

Τήν Ἐπιτροπή τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τῶν Ἐκπαιδευτικῶν, πού ἀνέλαβε τήν ἐπίπονη καί λίαν ἐπιτυχῆ σχεδίαση τοῦ Προγράμματος καί τήν ἀποστολή του πρός ἔγκριση στό Ὑπουργεῖο, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπό τούς ἐκπαιδευτικούς: κ. Πελαγία Γαλανοῦ, κ. Σωκράτη Βασιόπουλο, κ. Βαρβάρα Μπελερῆ, κ. Νικόλαο Ἀλχασίδη, κ. Ἀναστασία Λάϊου, κ. Αἰκατερίνη Καζακλάρη καί κ. Θεοφανία Μάττα.

Νά εὐχαριστήσω τόν Ἀρχιμ. π. ***Στέφανο Σχοινᾶ,*** *ὑπεύθυνο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὁ ὁποῖος προήδρευε τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, καί ἦταν ὁ ὑπεύθυνος ἀπό πλευρᾶς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως γιά τήν ἐκπόνηση τοῦ προγράμματος, ἀλλά καί γιά τήν καθοδήγηση τῶν μαθητῶν.*

Τόν Ἱεροδιάκονο π. Παῦλο Λαζόγκα, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε μαζί μέ τόν ***π. Στέφανο*** *τήν καθοδήγηση μαθητῶν στούς Ἱερούς Ναούς.*

Νά εὐχαριστήσω τήν ***Ἔφορο Ἀρχαιοτήτων Καστοριᾶς κ. Ἀνδρομάχη Σκρέκκα*** *γιά τήν συμφωνία καί τήν συνεργασία της στό Πρόγραμμά μας.*

Νά εὐχαριστήσω τά Σχολεῖα, τούς Διευθυντές, τούς Ἐκπαιδευτικούς καί τούς Μαθητές τους, γιά τήν συμμετοχή καί τήν ἐργασία τους.

Νά εὐχαριστήσω τόν Δῆμο Καστοριᾶς γιά τήν τεχνική βοήθεια στήν σημερινή ἐκδήλωση.

Τέλος, νά εὐχαριστήσω τήν ἔνδοξη καί ζωντανή φιλάνθρωπη καί φιλόθεη Παράδοσή μας, τῆς ὁποίας ἡ λαμπρή θεολογία ἐνέπνευσε καί τούς ναοδόμους καί τούς ἁγιογράφους καί τούς προγόνους μας νά κατασκευάσουν τά Μνημεῖα αὐτά.

Εὔχομαι κάθε καλό κἀγαθό στούς συμμετέχοντες καί στήν Καστοριά μας.».